

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fill.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

A petrozsényi katonai helyőrség.

I.

Évek óta közérdeklődés tárgyát képezi a petrozsényi katonai helyőrség kérdése. Ez is olyan óhaj, melynek megvalósítására a mértékadó tényezők egész odaadással törekednek.

Köztekinetek indokolják ezt a törekvést. Csak a főbbeket említjük az alábbiakban:

Nem mutat fel országunknak egyetlen vidéke sem aránylag oly rövid idő alatt a saját erejéből olyan haladást, mint a Zsilvölgy, melynek szent-területe mérhetetlen kincset ér s kiaknázása közgazdasági érdeket képez.

Alig három évtized előtt gondoskodott a kir. kormány itteni szénbányáinak kiaknázásáról s ezzel megvetette alapját annak a példátlan haladásnak, mely az ország határain túl is elismerésre talál.

Évezredek érlelték, de kihasználatlanul is hagyták azt a nemzeti kincset, amelyet ma ezer és ezer dolgozó kezére jutott munkával napfényre hoz és a haladásnak, a kultúrának érdekében használhatóvá tesz. És, míg egyrészt ez a munkatér ezer és ezer család tisztességesebb megélhetését biztosítja; másrészt a nemzeti közvagyonosodásnak dusan termő talajává lett a hazai ipari vállalkozás révén és szakképzett, lelkiismeretes vezetés mellett. Minek ékesen szóló bizonyítékul ha csak

alig három évtized alatt a Zsilvölgy központjává, Hunyadvármegye legnépesebb és legnagyobb forgalmu községévé fejlődött Petrozsényre hivatkozunk; beigazoltnak kell tekinteni azt az elismerést, hogy ez a végvidék kulturális szempontból és államérdekből elvitázhatlan jelentőséggel bír s önerejéből a fejlődésnek arra a fokára emelkedett, hogy kulturmissiójának betölthetése és államérdeket képező feladatának teljesíthetése és hatályosabbá tétele országos tekinteteket érint.

Hogy az elismerésre joggal igényt tartó nagy ipari vállalkozás mily mértékben járult hozzá a közgazdasági érték előteremtéséhez és emeléséhez, csak azt említjük, hogy tíz év előtt, midőn a Salgótarjáni Köszénbánya R.-Társulat a magas pénzügyi kincstár zsilvölgyi szénmedencéit haszonbérbe vette s itteni bányáinak üzemét megkezdte, a széntermelés maximuma 1,800.000 mm. volt s az elmúlt évben már 8,000.000 mm. mészára emelkedett s a befektetések és a munkáltszám progresszív emelésével a folyó évben már tízmillió mm. termelésével fog megfelelni a m. kir. államvasutak és más fogyasztók megrendelésének kielégíthetése végett elvállalt kötelezettségének.

A vulkáni és lupényi széntermelések is ugyan ily arányú öröndetes emelkedést mutatnak.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a zsilvölgyi nagy faiparvállalatokat, melyeknek nagyarányú üzemei szintén több ezer munkást foglalkoztatnak.

Mindezeknek felemlítését azért tartjuk szükségesnek, hogy az itteni forgalom, termelés és vagyon értékét feltüntetve indokoljuk annak hatályosabb védelme és biztosításának szükségességét; amit a Zsilvölgy központján, Petrozsényben állandó katonai helyőrség nyújtana.

Ha rámutatunk arra, hogy az itteni nagy iparvállalatok munkásai nemcsak az ország, de a Kontinens majd minden részéből ideözönlött elemekből áll, kik között a szociális tévtanok és esetleges lázítás termékenyalajra találhatnak, a mi nagy közgazdasági érdeket veszélyeztethetne; — ezzel újabb bizonyítékot szolgáltatunk az itteni katonai helyőrség állandóvá tétele mellett.

Csak általánosságban és főbb vonásaiban indokolt a fentiekben vázolni azokat a közbiztonsági érdekeket, melyekre az itteni katonai helyőrség felállítása iránti tiszteletteljes kérelmünket alapítjuk, mit indokol az a körülmény is, hogy az 1886-ik évben kitört munkássztrájk esetéből huzamos ideig katonai kirendeltség által gondoskodott a veszélyeztetett vagyon és közbiztonság védelméről a kir. magas kormány. Nemkülönb a legutóbbi román lázongás híresztelésére katonaságot rendelt ide. Ezek mellett jelentős államérdekek teszik szükségessé a katonaság állandósítását. Felismerte ezt hadászati szempontból az orosz-török háború idején a — hadvezetőség — s a Szurdukszoróban hatalmas erődítményeket létesített. A szurduki nemzetközi út megnyitásával tag

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGZÁJA.

A názárénus.

— Irta: Kodra Gyula —

A börtön legszomorúbb lakója a katonai büntető törvénykönyv maradiságának büntetlenül szenvedő áldozata: a názárénus.

Miért kell neki szenvednie, meggyalázást, társadalombeli száműzést, súlyos börtönt? Miért kell túrnie testi szenvedést?

Azért, mert a szentírás szavait szó szerint értelmezi: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat”. A melynek önként jövő folyomány a hatodik parancs: „Ne öl!”

A názárénusnál becsületesebb, engedelmebb, tiszteletudóbb, megbízhatóbb, sorsát teljes megadással tűrőbb rabot nem ismertem.

Minden parancsot vak buzgalommal teljesít, csak egyet nem: nem fog fegyvert a kezébe; mert a fegyverrel gyilkolni, ölni tanítják a katonát, s ezt tiltja a — tízparancsolat: — „Ne öl!”

A világhírű szegedi börtönnek 56 ilyen szomorú lakója volt.

Nem törődött velük senki sem.

Ha elhangzott katonák szigorú ítélete: „fegyelem szegés büntette”, behozták, a tolvajok, sikkasztók, gyilkosok hűzé azt, kinek egyedüli bűne, hogy megtartotta az üdvözítő szavait: „Szeressétek egymást”.

A legügyesebb konyhás rabom volt Totyics Lázó.

Már harmadizben morzsolta le a három-három évet, melyet a katonai igazságszolgáltatás reá mért „fegyelemszegés miatt”.

Gyakran szóba álltam vele.

— Van-e nőd, gyermeked, vagyond?

— Van jó uram! — válaszolt szeliden.

— Ki gondolja, ápolja őket, a mig te hitedért járod a szenvedések Golgotáját?

— Testvéreim! jó uram; mert a mig én itt vagyok, hit sorsosaim, megművelik földemet, ápolják, gondoskodnak felőlük. Mi testvérek vagyunk az Urban és megtartjuk parancsát: „Szeressétek egymást”! Mi nem pörkedünk, nem csivakodunk, nem irigykedünk egymásra, nem hivalkodunk, s a csapást, mit a Mindenható reánk mért, alázattal tűrjük; mert Ő tudja legjobban miért mérte azt reánk. Legyen áldott az Ő szent akarata!

Beszélhettem, érvelhettem én Lázónak, hogy a fegyver csak piszkafa és a mig megtöltve nincsen és ember felé nem tartják, kárt nem tesz senkiben. Mind hiába való kárba vészett fáradság volt.

Alázattal hallgatta szavaimat, s csak olykor-olykor sohajtott fel, ha övét emlegettem.

Egy pénteki napon hivat az emberszeretetéről ismert fegyház igazgató.

Az igazgató irodájában egy valódi Janke állott. Mack Simon ur ohiból X—y úr mutat be egymásnak.

— Tiszt ur — szólott az igazgató — kérem vezesse az urat körül, s miután a minisztériumtól engedély van reá, vezesse el valamennyi katonai elítélthez.

Tükör tiszta zárkához vezettettem, a melyben még egy ujonez názárénus volt elkülönítve.

— Eljöttem hozzád kedves testvér, szólott tiszta magyarsággal — üdvözlötet hozok neked amerikai testvéreinktől, üdvözlötet tiedtől hazulról, kikkel pár nap előtt találkoztam, nemde te Sándor Ferencz vagy az alsó-tanyákról? — Testvéreim és az én szeretetem adjon neked erőt elviselni, azt a mit az Ur reád mért!

Ezzel megcsókolta hitsorsosságát.

Az összes idegeim reszkettek bennem a meghatottságtól. Hát ezek ennyire szeretik egymást? Ezek igazán testvérek. Ezek igaz keresztények.

Hát azok a czopfos atyafiak, kik elítélték e „tévelygőt”, vajlon nem keresztények voltak-e? Vajlon nem ugyan azt az eszmét ugyanazt a hitet valják: „Szeressétek egymást”, és mégis elítélik azt, a törvényt

Hála Istennek

György-lovag védjegye

Ezen háziszert ne hiányozzon egy családnál sem.

György-lovag védjegye

hogy megengedte magának, oly hatalmas gyógyszer feltalálni mint „György életbalzsam”, mely nekem annyira segített bajaimnál! Így írja Vas Ferenc, Csupreg Záháb m. Számtalan beteg kapta vissza egészségét a „György életbalzsam” által, melynek gyógyhatása csodálatos, kiváltképpen: gyomorbaj, bélbaj, étvágytalanság, influenza, kolika, láz, csúsz, köszvény, fej- és fogfájásban szenvedőknél. 84.711 elismerőlevellel bizonyítja ez t. 12 kis vagy 6 nagy dupla üveget 4 K. 50 fill. bérmentve. Minden ily rendeléshez 1 üveg ingyen leszz mellékelve pontos használati utasítással. Szétküldi az egyedüli készítő: Városi gyógyszerár Temesvár, Szt.-György-ter 593.

kapu nyílt Románia és Magyarország között, mely védtelenül, őrizetlenül már a Monarchia hatalmi tekintélye szempontjából sem hagyható akkor, midőn a magyar határhoz közel, Tirgu-Jiuban egész ezred román katonaság, és tűzértség képez állandó helyőrséget, honnan az időszakonként felváltott állandó katonai kirendeltség van a magyar határhoz kivezényelve. Így reprezentál és őrködik Monarchiánk határánál a sokkal kisebb Románia, míg nálunk a határhoz legközelebb eső Szászvárosig nincsen katonaság, nincsen az államhatalom reprezentálva s nem történik gondoskodás hatályosabb határvédelemről.

(Folytatjuk).

Vidéki levelezés.

Lupény, 1905. jan. 11.

A lupényi ifjúsági egyesület.

Midőn a lupényi ifjúsági egyesület a miniszterleg jóváhagyott alapszabályok intentionának megfelelőleg megalakulván, működését 1904—905. tanévben megkezdte nyilvánvalóan kifejezésre juttatta ama nagy és szép eszme létjogosultságát és életrevalóságát, hogy a népiskola nevelő és tanító munkája ne nyerjen befejezést a VI-ik osztályig, hanem az ifjúságot is vonja hazafiúi érzésének melengető szárnyai alá, azt tovább képezve fenntartsa és istápolja. Ez tehát állami érdek, melynek igazi átértése indokolja a tanítótestület buzgó fáradozását az ifjúsági egyesület felvirágoztatása körül.

Van azonban az ifjúsági egyesületnek igen nagy localis haszna is amennyiben a helybeli hazafias bányatársulat érdekeit is szolgálja.

Az ifjú erő, mely iparvállalatoknál megbecsülhetetlen fontos tényező, becsületesen elvégzett munkája után egy kis szórakozásra vágyik. Nagyobb városokban erre különböző helyes tere nyílik, de kisebb helyeken esetleg kizárólag a korcsmák nyújtják szórakozását. Ilyenmü szórakozásba a jobb érzésű és egészséges gondolkodású ifjú saját érdekében, hamar beleunva iparkodik máshová, a hol mivoltának megfelelő társadalmi környezetben örömmel és kedvvel teljesíti fontos kötelességét.

A kik jelen voltak a lupényi ifjúsági egyesület január 6-án tartott estélyén, örömmel tapasztalták, hogy az elmondottak tekintetében is mily szerepe volt az egyesületnek.

Mily megható ecclatans bizonyítéka a fenn elmondottaknak az ifjúság részéről ama megnyilatkozás mely egyesek kijelentése: „El akartam menni Lupényből, de most maradok”.

Hogy a lupényi ifjúsági egyesület nemes céljának megfelelőleg hazánk hasonló egyesületeinek sorában,

nevében, meggyalázzák, megbecsületesítik, ki megtartja azt a mit az Üdvözítő tanított.

Majdnem három órát vezettem körül Mack Simon urat, a mig végre Lázóhoz kerültünk.

A híre már elment a börtön falak között, hogy ott jár az amerikai „püspök”.

— Eljöttem hozzád kedves testvér a távolból, üdvözlöt hozok neked testvéreinktől, a tiéidől is a kiknél a napokban jártam, azonban szomorú hirt is tudatok veled, a kis fiad a Lázó kiszenvetett . . .

Nem folytathatta tovább.

— Meghalt!!! kiáltott fel öröngve Lázó!

A hitet, a meggyőződést, legyőzte egy hatalmasabb erő: az apai szeretet . . .

Másnap kihallgatásra jött Lázó.

— Uram! jelentse kérem, hogy megfogom a fegyvert.

Pár nap mulva négy honvéd közlegény és egy őrmester kísért el a közeli kaszányába Lázót.

Felöltöztették, fegyvert adtak a kezébe. Engedelmeskedett minden parancsnak.

Egy hét mulva Ő felsége legmagasabb parancsára haza eresztették.

Alig telt el egy hónap értesít *i előljáróság, hogy Totyics Lázó meghalt.

Kis fia sirján önkezével oltotta ki életét.

Apai szeretete erősebb volt hiténél.

Requiescat!

az első között foglal helyet, azt első sorban Krizkó Bohus bányaigazgató ur fenkölt gondolkodásának köszönhető, ki a célt teljesen átértve, legtekintélyesebb állásának egész súlyával az egyesület élére állott, és mint az ifjúsági egyesület elnöke, kiváló személyének szeretetreméltó megjelenésével az egyesület felvirágoztatásának legfőbb tényezője.

Folyó hó 6-án az egyesület pénztára javára tartott hangversennyel egybekötött táncmulatság műsorát képezte három szépen előadott énekszám, melyet K e k e l József karmester vezetése mellett énekelt el a közönség osztatlan tetszésével az ifjúsági egyesület vegyes dalkara.

Aschenbrenner Amália k. a. „A nővér” c. szépen előadott szavata megthatta a közönséget. Despot Miklós ifj. egy. tag helyesen előadott vig monológia derült hangulatot keltett a hallgatóság körében. Jisa József mély érzéssel előadott „Rákóczi Rodostón” című szavata általános tetszésben részesült.

A műsor bevégezése után táncra perdült az ifjúság. A szépen sikerült mulatság a reggeli órákig tartotta együtt a derék ifjúságot. — A zenét a helybeli kitiűnően szervezett bányazenekar Z e n t e l Jarosláv szak-képzett karmester vezetése alatt szolgáltatta a jelen-voltak legnagyobb elismerésére.

Ez a morális jutalma a lupényi állami iskola fadarhatatlan tanítótestületének, kinek élén derék igazgató-tanítója S z t o j k a Béla az ifjúsági egyesület igazgatója.

A hangverseny alkalmával felülizettek:

Krizkó Bohus 8 kor. Dr. Kacander József 4 kor. Dr. Kálmán János 3 kor. Stengel Adolf 3 kor. Mandl Herman, Csillag Gusztáv 2—2 kor. Lukács István, Schusztér István, Maurusz Miklós, Zoltán Arthur, Simon Balázs, Novák József, Gaál Pál, Karácsony F., Hubert Ferdinand, Vitkó Kornél, Lörincz Lajos, Hajdu József, Csicsely Endre 1—1 kor. Renovics Antal, Serr N., Grossmann Kálmán 40—40 fillér. Hartleuer Jakab 60 fillér. Kerner Ferenc 20 fillér. Palánc Ferenc 10 fillér.

Fogadják a nemesszívű adakozók a rendező ifjúsági egyesület hálát köszönetét. K.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Hunyadvármegye kir. tanfelügyelője.** Réthi Lajos kir. tanácsos nyugalomba vonul. Negyven évet meghaladó hasznos tevékenységet fejtett ki a hazai népnevelés szolgálatában s ennek az odaadó, buzgó működésnek több mint háromnegyedrészt vármegyénk népoktatásának szentelte. Irodalmi munkásságával, közéleti és társadalmi szereplésével vármegyénk kulturális és mindenirányú haladásának egy emberöltőn át hathatos előmozdítója volt. Ideális felfogás, széles körre terjedő tudás, lángoló hazaszeretet, a közös előmozdítására irányuló nemes lelkesedés, tapintatosság, szívjóság képezik jellemének ama előnyös vonásait, melyekkel a közbeesülést, határtalan tiszteletet kivívta és biztosította. Vármegyénk közművelődésének munkájából mint kimagasló vezéralak kivette részét s elévülhetlen érdemeinek mindennél fényesebb jutalma az osztatlan elismerés, mely a veterán tanfőúr nyugalomba vonulásakor megyszerte kifejezésre jut. A vármegye közönsége és a tanítószáz M a r a László főispán diszelnökletével február hó 4-én a megyeháza dísztermében nagyszabású búcsúünnepet rendez a megérdemelt nyugalomba vonuló kir. tanfelügyelő tiszteletére.

— **Majláth G. Károly gróf püspök** 300 ezer K.-t adományozott a Keresztény Szociális Egyesületek Országos Szövetségének céljaira.

— **Hazafias pásztorlevél.** Metiánu János gör. kel. érsek metropolita a karácsonyi ünnepek alkalmából gyönyörű pásztorlevelet intézett híveire, amelyben békeszóra, egyetértésre, a haza más nyelvű és felekezetű polgáraival szemben türelemre és előzékenységre inti híveit. A fenkölt szellemű pásztorlevél a románok karácsonyjának első napján minden gör. kel. templomban felolvastatott. Alap gondolata a pásztorlevélnek a haza iránti hűség és azon imaszerű óhajattal zárul, hogy a válság mielőbb nyerjen a honra és a királyra áldásos megoldást.

— **Halálozás.** Lupényben f. hó 8-án Meijker K. gépész a bányában munkája közben szerencsétlenül elhunyt. Miután az elhunyt a Lupényi Ifjúsági Egyület tagja volt, az egyesület gyászlobogója alatt vett részt a temetésen és megható gyásznékekkel búcsúzott el ifjú társától. A sirnál Despot Miklós egyesületi tag tartott megindító búcsúbeszédet.

— **Vármegyei bál.** Hunyadvármegye aranyifjúsága folyó hó 20-án báró Nopcsa Elekné, Pogány Béláné és báró Szentkereszthy Györgyné urnók védnöksége mellett vármegyei bált rendez Dénán a székhelyen nagy dísztermében, felerészben a hunyadvármegyei nőegylet dévai árvaháza, felerészben a vármegyei tisztviselők nyugdíjalapja javára. A bál előreláthatólag fényes, igen látogatott és a vármegye előkelőségeinek találkozója lesz, mire már évek óta nem igen volt alkalom.

— **Házavatás.** Az ujjonnan épült aninoszai társulati tánctermet és vendégszobákat f. hó 6-án avatták fel egy altiszti táncmulatsággal kapcsolatosan. Az avatást Z a h a r a n s z k y főaknász végezte, megköszönve a bányaigazgatóság szíves gondoskodását, hogy szórakozóhelyet épített az altisztek számára. Eltette Andreics bányatanácsost. Z a h a r a n s z k y főaknászné Andreics bányatanácsosné, B a k ó Ferenczné pedig Frosch Pál bányagondnokot éltették formás beszéddel. A mulatság reggelig tartott. A zenét a társulati zenekar adta. Élvezetes muzsikájukat szívesen említjük meg.

— **Az orosz zsidók** részére Váradi Vilmos izraelita hitközségi elnökhez mult hét folyamán a következő összegek folytak be: Dr. Weisz József és Berkovits M. 10—10 korona. Janza Vazul szolgabíró 5 kor. Graffius Vilmos 4 korona. Grausam József, Lobstein Henrik, Földes Miksa, Schwemhammer István 2—2 korona. Löwy Hermann 1 korona 50 fillér. Összesen 38 korona 50 fillér. A mult heti számban kitüntetett 323 kor. 21 fillért hozzáadva, összesen befolyt 361 korona 71 fill.

— **Ifjúsági egyesület.** Az aninoszai ifjúsági egyesület folyó hó 7-én tartotta évi rendes közgyűlését. Elhatározták a tagok, hogy e hó végén táncmulatságot rendeznek s husvétkor műkedvelő előadást tartanak.

— **Beszélő számok.** Mult 1905. évben a petrillai anyakönyvezetői kerületben született fiú: gör. kel. 63, gör. kath. 9, rom. kat. 10, ág. ev. 5, ev. ref. 5, izr. 12, unit. 2, összesen 112. Leány: gör. kel. 52, gör. kath. 18, rom. kath. 21, ág. ev. 3, ev. ref. 5, izr. 5, összesen 110 vagyis fiú és leány összesen 222, vallásnéküli 12. Meghaltak: férfi: gör. kel. 43, gör. kath. 15, rom. kath. 11, ág. ev. 6, ev. ref. 2, izr. 1, unit. 1, összesen 79. Nő: gör. kel. 32, gör. kath. 11, rom. kath. 8, ág. ev. 4, izr. 3, összesen 58, vagyis férfi és nő összesen 137. Vallásnéküliek külföldiek. Eszerint a születés 86 szaporulatot mutat a halálozással szemben. Két fiúval több született mint leány, ellenben 21 férfival több halt meg mint nő. Házasságot kötött 42 pár kiknek mindegyike ugyanazon vallásfelekezethez tartozik, tehát vegyes házasság nem fordult elő.

— **A livazényi körjegyzőség területén** 1905-ben született 187 gyermek, az elhaltak száma 130 s házasságot kötött 48 pár.

— **Az epilepsia (nyavalyatörés) gyógyítása.** Az orvosi szaklapok feltűnést keltő közleményeket hoznak az epilepsiának egy új és biztos gyógyító módszeréről. — E cikkek szerzője és az új gyógymód megalapítója Dr. Szabó B. Sándor specialista orvos Budapesten, V., Alkotmány-u. 5. készéggel nyújt felvilágosítást mindazon ily bajban szenvedőknek, kik egészségük teljes helyreállítását az új és bevált módszere segítségével elérni óhajtják. —

— **Elmentek a katonák.** A nyugtalanító híresztelések folytán felízgatott kedélyek lecsillapítására Petrozsénybe küldött felszárad gyalogság, — miként már jeleztük — f. hó 5-én az esti vonattal visszatért állomáshelyére, Gyulaféhevárra. A katonai kirendeltségnek nem akadt itt semmi dolga s az a pár heti pihenő bizonyára ráfért a legénységre, akik szintén nehéz szívvel váltak meg az itteni eldorádó életől s nem egy bánatos szív fájlalja távozásukat. Mikor alkonyatkor a csapat kivonult a vasúthoz, minden bakának volt egy-két nőnemű kísérlője. Szakácsnők, szobalányok, szolgálok ott álltak a perronon s könyves szemmel átkozták a gőzkocsi kerekét, minek vitte el a „legények elejét”. Másnap a nócseledek tömegesen felmondtak a szolgálatot s mennek oda, ahová a katonák mentek. Ez is nyomatékos bizonyossága annak, hogy Petrozsényben állandó katonai helyőrségre szükség van. Ezzel megszűnnék a cselédmizéria, a mi figyelmet érdemlő szociális kérdés. Jó volna talán a kormány és a hadvezetőség figyelmébe ajánlani.

— **Táncmulatság.** A petrozsényi evang. nőegylet saját pénztára javára, a társulati (Györke) vendéglőben, 1906. január hó 28-án táncmulatságot rendez, a meghívók már szétküldtek s a választmány felkéri mindazokat, akik véletlenül meg nem kapták volna, de igényt tartanak rá, szíveskedjenek a választmányak

tudomására hozni. Beléptidj: személyenkint 1 korona, családonként 3 személyig 2 korona. Felülvezetések köszönettel fogadtatnak. Kezdeté este 8 órakor. A zenét Péter Károly petrozsényi zenekara szolgáltatja.

— **Kivándorlás.** Hunyadvármegyében 1905. évben 2714 külföldre szóló utlevelet állítottak ki és pedig: Amerikába 1064, Romániába 1071, Németországba 201, Oroszországba 83, Bulgáriába 28, Törökországba 17, Svájcba 5, Indiába 5. Elszomorító bizonyosságot nyújtanak ezek a számadatok arra nézve, hogy vármegyénkbeli sokan vándorolnak ki Amerikába és Romániába, akiknek túlnyomó része soha sem tér vissza az őshazába.

— **A határrendőrségről szóló törvény végrehajtási utasítását** folytatolag közölte a hivatalos közlöny legközelebbi száma. Részletes instrukciókat tartalmaz az utasításnak ez a része az utlevélvizsgálatnak megejtésére, vonatokon, hajókon és közutakon. Magyar alattvalót utlevél nélkül egyáltalán nem bocsátanak át a határon, de természetesen, csak akkor, ha lehet. A belépő külföldiektől az utlevelet és a személyazonosság igazolását megkövetelik. Intézkedik az utasítás arról, mely módokat között tartozik a határrendőrség közreműködni a csempészet megakadályozására. További fejezetben az utasítás a határrendőrségnek más hatóságokhoz való viszonyát állapítja meg. E szerint a határrendőrség szolgálati tekintetben közvetlenül a belügyminiszter rendelkezése alatt áll, de az illető főispán felhívásának eleget tenni és más állami, törvényhatósági, vagy községi hatóságoknak hatáskörüket érintő ügyekben, megkereséseit is teljesíteni tartozik. Végül az utasítás a határrendőrség szervezetét, szolgálatának és ügyvitelének módjait foglalja össze részletekbe menő instrukcióban. Kétségtelen, hogy a határrendőrség hűzogat fog pótolni, de a külföldiek itt lakhatásáról szóló törvény intézkedéseinek szigorú végrehajtására előreláthatólag képtelen lesz, ha csak a törvény novellás módosításával a bevándorlók számára külön belépő állomások nem jelöltenek ki. Az is kétségtelennek látszik, hogy 12 határszéli rendőrkapitányság nem felelhet meg annak a nagy fontosságú feladatnak, melyet a törvény biztosítani kíván s így rendőrkapitányságokat alkalmas helyeken bizonyára még szervezni kell. Megjegyezzük, hogy holnap, f. hó 15-én a petrozsényi határszéli kirendeltség megkezdte működését.

— **Jogos fegyverhasználat.** A magyar csendőrségről europaszerte el van ismervé, hogy modern szervezete mintaserü. Nagy hatalommal van a hivatásával járó szolgálatot teljesítő csendőrség felruházva. Fegyverzete kitűnő s adott esetekben annak használatára nemcsak jogosult, de köteles is. Mindazonáltal a ritkaságok közé tartozik a csendőrök fegyverhasználatára. Csak a legvégső esetben nyúl fegyveréhez a csendőr, aminek aztán rendszerint meg van nemesak a közrend érdekében kívánt hatása és végzetes következménye is. Ilyen kényszerhelyzetben volt f. hó 7-én a zeykfalvi csendőrőrzár. A románok karácsony harmadik napját ünnepelték s nagy csoportokban zenészővel, lármázva s veszedelmes szokásszerint lövöldözve jártak az utcán s valóságos táncmulatságot roktönöztek. Két csendőrből állott őrzárát figyelmeztette őket a csoportosulást tiltó hatósági rendelet folytán a szétoszlásra, de kigunyolták és fenyegették a csendőröket, kik 3 csendőrből állott, másik őrzárral egyesülve újból szétoszlásra s csendre intették a nagy tömeget, mire megrohanták s kövekkel dobálták a csendőröket. A csendőrök szuronyt szegeztek a támadókkal szemben s Bajk Iszój 54 éves zeykfalvi paraszt megragadta egyik csendőr fegyverét, mire a másik csendőr keresztül szurta. A szurony a gyomron

s beleken át hatolva a hátán jött ki. A szerencsétlen ember eszméletlenül bukkott a földre, majd magához tért s haza vándorolt és ami bámulatos még el és eszméletlenül van. Nagy László brassai csendőr-hadbíró f. hó 11-én a helyszínre kiszállott s Szóts csendőrhadnagy, hátszegi szakasparancsnok közbenjöttével megállapította a jogos fegyverhasználatot. Még két zeykfalvi paraszt szenvedett jelentékeny sérülést, de azok elmenekültek s eddig nem voltak kézrekeríthetők. Ebből az esetből okulhatnak azok, akik azt állítják, hogy a csendőrnek nem szabad löni, szurni, vagy vágni. Ellenkezőleg, kötelessége, midőn a fegyverhasználatra van utalva.

— **Rablás.** Zmár nevű román földes ur jelentést tett a csendőrségnél, hogy a juhait a magyar határszélén lévő romániai birtokáról hunyadvármegyei parasztok erőszakkal elhajtották. A csendőrség kipuhította, hogy a rablást urikányi tettesek követték el s közülük többet már le is tartóztattak. Az elrabolt juhok nagy része már szintén megkerült.

— **Sajtóhiba.** Lapunk előzőszámában a petrozsényi házasságkötéknél sajtóhiba fordul elő, amennyiben ág. hitv. év. férfi hasonvállású nővel nem 11, hanem 1 esetben kötött házasságot az elmúlt évben.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.
Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

Mühle Vilmos

cs. és klr. udvari szállító

Temesvár.

Virágkereskedés.

Mag- és növénykereskedés.

Nagybani tenyészet.

Virágok, magvak, fák, stb.-ből
kivitelre

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

(friss élővirágból)

A legjobb magvakat és virághagymákat

A legszebb virágokat, növényeket, rózsákat

A legnemesebb fákat és csemetéket

Minden a saját nagytenyészetéből

Postakötegek magvakal 5 koronán felül bérmentve

Mühle „Tanácsadója“ vevőknek ingyen

Pompás kiállítású főárjegyzék vevőknek kívánatra

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy mint **okleveles szülésznő** bármikor és bármilyen időben a szíves megkeresésekre megjelenek.

Továbbá maszirozást is felvállalok és lelkiismeretesen eszközölöm.

Lakásom Petrozsényben Herz Arnold-féle házban a Gerbert-féle gyógyszerterárral szemben.

A nagyérdemű közönség becses megbizását kérve vagyok tisztelettel **Mandulavics Sámuelné, okl. szülésznő.**

Lupényban kedvező feltételek mellett

két ház eladó

egyik a főutcában, a másik a volt Burlek-féle ház.
Bővebb felvilágosítást ad

4—6

WEISZ REZSŐ, Petrozsény.

== Fenntnevezettnél Petrozsényben szintén ==
==több lakás kiadó.==

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **papirkereskedésem** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek, rajz- és íróeszközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésben jutányos árban kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.

tartja, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok 48. §-ára való hivatkozással tisztelettel meghívja.

Dr. Weisz József s. k.